

**AVRUPA SOSYAL ŞARTI'NA KOLLEKTİF ŞİKAYET SİSTEMİ GETİREN EK
PROTOKOL**

Strazburg, 9.XI.1995

Avrupa Sözleşme Serisi/ 158

Başlangıç

18 Ekim 1961 tarihinde Torino’da imzaya açılan Avrupa Sosyal Şartı’na (bundan sonra “Şart” olarak anılmıştır) ek bu Protokolü imzalayan Avrupa Konseyi üyesi Devletler,

Şart tarafından güvence altına alınan sosyal hakların daha etkili bir biçimde uygulanmasını sağlamak için yeni önlemler alınmasında kararlı olarak;

Bu hedefe, diğer usuller yanında, özellikle işverenlerin, çalışanların ve sivil toplum örgütlerinin katılımını güçlendirecek bir kolektif şikayet usulünün kurulması ile ulaşılabileceğini gözönünde tutarak,

Aşağıdaki konularda anlaşmışlardır:

Madde 1

Bu Protokole imza koyan Sözleşmeci Taraflar aşağıdaki örgütlerin sözleşmenin tatmin edici bir biçimde uygulanmadığına ilişkin iddialarını ileri sürebilme haklarını tanırlar:

- a) Şart’ın 27. maddesinin 2. fıkrasında öngörülen uluslararası işveren örgütleri ve sendikalar;
- b) Avrupa Konseyi nezdinde danışmanlık statüsünde olan ve Bakanlık Komitesi tarafından bu amaçla hazırlanan listede yer alan diğer sivil toplum örgütleri;
- c) hakkında şikayette buldukları Sözleşmeci Tarafın yetki alanı dahilinde bulunan temsil yetkisine sahip ulusal işveren kuruluşu ve sendikaların.

Madde 2

1. Her Sözleşmeci Taraf ayrıca, 13. maddeye uygun olarak bu Protokolle bağlı olma iradesini açıklarken ya da daha sonraki bir zamanda, Şart’ta düzenlenen haklar özel ilgi alanında olan, kendi yetki alanı dahilindeki temsil yetkisine sahip ulusal sivil toplum örgütlerinin, kendi aleyhine şikayette bulunma haklarını tanıyabilir.

2. Bu bildirimler belli bir süre kaydıyla yapılabilir.

3. Bu bildirimler, bunları diğer Sözleşmeci Taraflara gönderecek ve yayınlayacak olan Avrupa Konseyi Genel Sekreteri’ne verilir.

Madde 3

1. maddenin b bendinde ve 2. maddede sırasıyla anılan uluslararası sivil toplum örgütleri ve ulusal sivil toplum örgütleri; şikayetlerini, anılan maddelerde öngörülen usullere uygun olarak, kendi özel ilgi alanında olduğu kabul edilen konularla ilgili olarak yapabilirler.

Madde 4

Şikayet; yazılı olarak yapılacak, Şart'ın Sözleşmeci Tarafça kabul edilmiş olan bir hükmü ile ilgili olacak ve Sözleşmeci Tarafın hangi nedenle Şart'ın bu hükmünün tatmin edici bir biçimde uygulanmasını sağlayamadığı belirtilecektir.

Madde 5

Tüm şikayetler, bunların alındığını tasdik edecek, bunu ilgili Sözleşmeci Tarafa bildirecek ve derhal Bağımsız Uzmanlar Komitesi'ne gönderecek olan Genel Sekreter'e yapılır.

Madde 6

Bağımsız Uzmanlar Komitesi, kendi belirleyeceği süre içinde verilmek üzere, ilgili Sözleşmeci Taraf ve şikayette bulunan örgütten bu şikayetin kabul edilebilirliğine ilişkin yazılı bilgi ve değerlendirme isteyebilir.

Madde 7

1. Bağımsız Uzmanlar Komitesi, bir şikayetin kabul edilebilir olduğuna karar verirse, bu kararını Genel Sekreter aracılığı ile Şart'ın Sözleşmeci Taraflarına gönderir. Bağımsız Uzmanlar Komitesi, ilgili Sözleşmeci Taraf ve şikayette bulunan örgütten kendi belirleyeceği süre içinde verilmek üzere; şikayete ilgili, yazılı tüm açıklama ya da bilgiyi ve yine aynı süre içinde bu Protokolün diğer Sözleşmeci Taraflarından iletmek istedikleri değerlendirmeleri talep edecektir.

2. Şikayetin, ulusal işveren örgütleri ya da ulusal sendikalar veya diğer ulusal ya da uluslararası sivil toplum örgütleri tarafından yapılması durumunda, Bağımsız Uzmanlar Komitesi 27. maddenin 2. fıkrasında öngörülen uluslararası işveren örgütlerini ve sendikaları Genel Sekreter aracılığı ile haberdar eder ve onları, kendi belirleyeceği süre içinde görüşlerini sunmaya davet eder.

3. Yukarıdaki 1 ve 2. bentler uyarınca sunulan açıklama, bilgi ve görüşler ile ilgili olarak, ilgili Sözleşmeci Taraf ve şikayette bulunan örgüt, Bağımsız Uzmanlar Komitesi'nin belirleyeceği süre içinde yazılı ek bilgi veya görüşlerini sunabilir.

4. Şikayetlerin incelenmesi sürecinde, Bağımsız Uzmanlar Komitesi, tarafların temsilcilerinin katılacakları bir toplantı düzenleyebilir.

Madde 8

1. Bağımsız Uzmanlar Komitesi, şikayetin incelenmesinde izlenen aşamaları açıkladığı ve Şart'ın, şikayette ileri sürülen hükmünün, Sözleşmeci Tarafça tatmin edici bir biçimde uygulanıp uygulanmadığı konusunda vardığı sonuçları belirttiği bir rapor hazırlar.

2. Rapor, Bakanlar Komitesi'ne gönderilecektir. Rapor ayrıca, bunu yayınlama yetkisine sahip olmayan Şart'ın Sözleşmeciler Tarafına ve şikayette bulunan örgüte de gönderilir.

Rapor; 9. maddede öngörülen karar alındığında ya da her halde Bakanlar Komitesi'ne gönderildiği tarihten itibaren dört aydan fazla süre geçmeden, Parlamenterler Meclisi'ne gönderilir ve kamuya duyurulur.

Madde 9

1. Bakanlar Komitesi, Bağımsız Uzmanlar Komitesi'nin raporuna dayanarak, oy kullananların çoğunluğuyla karar alır. Bağımsız Uzmanlar Komitesi, Şart'ın tatmin edici bir biçimde uygulanmadığı sonucuna varmış ise; Bakanlar Komitesi, ilgili Sözleşmeciler Tarafa yönelik bir tavsiye kararı alınmasına, oy kullananların üçte iki çoğunluğu ile karar verir. Her iki durumda da oylama hakkı Şart'ın Sözleşmeciler Tarafı ile sınırlı tutulur.

2. İlgili Sözleşmeciler Tarafın talebi üzerine, Bakanlar Komitesi, Bağımsız Uzmanlar Komitesi'nin raporu yeni sorunlar ortaya koyduğunda, Şart'ın Sözleşmeciler Tarafınının üçte iki çoğunluğuyla Hükümet Komitesine danışılmasına karar verir.

Madde 10

İlgili Sözleşmeciler Taraf, Bakanlar Komitesi'nin tavsiye kararına uymak üzere aldığı önlemler hakkında, Şart'ın 21. maddesi uyarınca Genel Sekreter'e sunacağı sonraki raporunda bilgi verir.

Madde 11

Bu Protokolün 1 ila 10. maddeleri, Şart'a ilk Ek Protokol'ün II. kısmına da, bu maddeleri kabul ettikleri oranda, buna Taraf Devletler bakımından uygulanır.

Madde 12

Bu Protokol'e Taraf olan Devletler, Şart'a Ek'in III. Bölüm'e ilişkin ilk paragrafının aşağıdaki biçimde değiştiğini kabul ederler:

“Şart'ın, uygulanması sadece IV. Bölümde ve bu Protokol'ün hükümlerinde öngörülen denetime tâbi olan uluslararası nitelikli hukuksal yükümlülükler içerdiği konusunda anlaşılmıştır.”

Madde 13

1. Bu protokol, bununla bağlanma iradelerini,

a) onay, kabul ya da uygun bulma kaydı olmaksızın imza; ya da

b) onay, kabul ya da uygun bulma kaydı ile atılan imzanın, onay, kabul ya da uygun bulma ile tamamlanması,

yollarından biri ile açıklarak Şart'ı imzalayan Avrupa Konseyi üyesi devletlerin imzalarına açıktır.

2. Bu Protokolü onaylamadan önce ya da onaylama sırasında Şart'ı onaylamamış olan Avrupa Konseyi üyesi Devletler bu protokolle bağlı olma iradelerini açıklayamazlar.

3. Onay, kabul ya da uygun bulma belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne verilecektir.

Madde 14

1. Bu protokol, 13. madde hükümlerine uygun olarak, beş Avrupa Konseyi üyesi Devletin, Protokol ile bağlı olma iradelerini açıklamalarından itibaren bir aylık dönemin sona ermesini izleyen ayın birinci gününde yürürlüğe girer.

2. Bu Protokolle bağlı olacağını daha sonra beyan eden herhangi bir Devlet için bu Protokol; onay, kabul ya da uygun bulma belgesinin verilmesi tarihinden itibaren bir aylık dönemin sona ermesini izleyen ayın birinci gününde yürürlüğe girer.

Madde 15

1. Her Sözleşmeci Taraf, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne gönderilecek bir bildirimle, Protokolü dilediği zaman feshedebilir.

2. Böyle bir fesih, bu bildirim Genel Sekreter tarafından alındığı tarihten itibaren on iki aylık bir dönemin sona ermesini izleyen ayın birinci günü yürürlüğe girer.

Madde 16

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri:

- a) her imzayı;
- b) her onay, kabul ya da uygun bulma belgesinin verilmesini;
- c) 14. maddeye uygun olarak, bu Protokol'un yürürlüğe giriş tarihini;
- d) bu Protokol'a ilişkin başka her işlem, bildirim ya da iletiyi;

Konsey üyesi Devletlere bildirecektir.

Usulüne uygun olarak yetki verilmiş olan aşağıda imzası bulunanlar huzurunda bu Protokol imzalanmıştır.

1995 Kasım'ının 9. günü, her iki metin de aynı derecede geçerli olmak ve tek örnek olarak Avrupa Konseyi arşivine konmak üzere İngilizce ve Fransızca olarak Strazburg'da yapılmıştır. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Avrupa Konseyi üyesi Devletlerin herbirine bunun aslına uygun onaylanmış bir örneğini gönderecektir.